

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/123/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318203202
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2318203202.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej, v právnej veci žalobkyne: C. L., nar. XX. L. XXXX, bytom K. XXX, proti žalovanej: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Galanta z 24. januára 2019 č. k. 26C/11/2018-74 takto

rozhodol:

Odvolačí súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie:

I. Žalovaná je povinná zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobkyne, vyplývajúceho z dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125634 a z dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125638, uzavretých medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 4. augusta 2015.

II. Žalovaná je povinná oznámiť zamestnávateľovi žalobkyne: L. X., A. Q., P. XX, I. I., aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne, na základe dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125634 a dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125638, uzavretých medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 4. augusta 2015.

III. Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

IV. Žalovaná sa poučuje, že môže podať žalobu proti žalobkyni o plnenie zo zmluvy o úvere č. 8500125634 a zo zmluvy o úvere č. 8500125638, uzavretých medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 4. augusta 2015. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125634 zo dňa 4.8.2015 a dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125638 zo dňa 4.8.2015, uzatvorených medzi žalobkyňou a žalovanou a povinnosti vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 33 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 107,12 eur. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. c/, § 326 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov). Vecne zdôvodnil, že podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je tiež primeranosť zásahu do práv a oprávnených záujmov účastníka konania, voči ktorému neodkladné opatrenie smeruje. Neodkladné opatrenie musí byť primerané, nesmie vyvolávať právne účinky, idúce nad rámec nevyhnutnosti. Neodkladné opatrenie

nie je možné nariadiť bez osvedčenia aspoň základných predpokladov a nie je možné vychádzať iba z tvrdení žalobkyne, pretože tieto nemusia zodpovedať, jednak pôvodnej vôli prejavenej pri dojednaní právneho úkonu, ako i skutkovému a právnomu stavu veci. Nevyhnutným predpokladom úspešnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je taký stupeň presvedčivosti osvedčenia skutkových okolností v ňom tvrdených, pri ktorom je dôvodný predbežný skutkový záver, že tvrdené skutkové okolnosti sú pravdivé. Žalobkyňa odôvodnila potrebu nariadenia žiadaného neodkladného opatrenia poukazom na absolútnu neplatnosť úverových zmlúv č. 8500125634 a č. 8500125638, pričom absolútnu neplatnosť právnych úkonov podľa názoru súdu prvej inštancie nie je možné vyhodnotiť len v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Určenie neplatnosti právneho úkonu predstavuje predmet konania vo veci samej, v opačnom prípade by súd obmedzil právo žalovanej nielen sa k veci vyjadriť, ale aj riadne využiť prostriedky procesnej obrany. Žalobkyňa ako záujemca o úver bola poučená, že dohodu o zrážkach zo mzdy (ďalej aj „dohoda“) nie je povinná uzavrieť, nešlo o podmienku pre poskytnutie úveru, mala možnosť odmietnuť jej uzavretie a bola poučená i o dôsledkoch uzavretia tejto dohody. Uzavretá dohoda spĺňa všetky podmienky, ktoré vyžaduje ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ ZoOS (zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). Vo vzťahu k hroziacej ujme tvrdenej žalobkyňou súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa nepreukázala, akú sumu na istine mala od žalovanej z titulu úverových zmlúv dostať, akú časť z nej mala a kedy uhradiť, odkedy, v akej miere a akým spôsobom mali byť realizované zrážky zo mzdy, na základe čoho súd prvej inštancie nemal možnosť vyhodnotiť ani existenciu prípadnej hroziacej ujmy na právach žalobkyne. Súd prvej inštancie preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Vzhľadom na plný úspech žalovanej podľa § 255 ods. 1 CSP bola žalovanej priznaná náhrada trov konania (33 eur za súdny poplatok za odvolanie a trovy právneho zastúpenia v sume 107,12 eur).

2. Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zmenu vyhovením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením, tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávnosťou skutkových zistení, a tým, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany a útoku, ktoré neboli uplatnené. Dohoda o zrážkach zo mzdy nebola so žalobkyňou ako spotrebiteľom individuálne dojednaná a žalobkyňa ju musela akceptovať ako súčasť zmluvy o úvere, ktorý by jej inak nebol poskytnutý. Žalobkyňa bola znevýhodnenom postavení. Zrážky zo mzdy sú vykonávané na vymoženie dlžnej sumy, určenej samotnou žalovanou (bez judikovaného titulu). Žalobkyňa nemá možnosť inak, ako neodkladným opatrením, týmto zrážkam zabrániť. Dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatná pre jej neurčitosť, pretože neobsahuje presnú špecifikáciu pohľadávky a výšku zrážky zo mzdy a ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 37 ods. 1, § 53 ods. 1 a 5 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Poukázala i na § 5a ods. 1 písm. a/ ZoOS, podľa ktorého neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Predmetné dohody boli uzavreté na osobitnej listine, čo však neznamená, že bola naplnená podmienka individuálneho dojednania medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Dohoda bola vopred dodávateľom pripravený formulár. Za dôvod neplatnosti dohody žalobkyňa považuje aj absenciu možnosti ju vypovedať zo strany dlžníka, resp. od nej odstúpiť. Žalobkyňa predložila súdu dohody o zrážkach zo mzdy ako i žiadosti žalovanej doručené zamestnávateľovi žalobkyne a výplatné pásky, čím osvedčila skutočnosti potrebné pre poskytnutie predbežnej ochrany. Spolu s odvolaním predložila súdu výpis z bankového účtu (z ktorého vyplýva, že žalovaná poskytla žalobkyňi namiesto uvádzaných a žiadaných 2 x 1.500 eur, 2 x 1.350 eur), zmluvy o úvere, žiadosť a písomne odpovede žalovanej z 25.4.2018 (z ktorých vyplýva, že z jedného úveru žalobkyňa žalovanej uhradila sumu 1.783,50 eur a z druhého 1.782,90 eur a teda poskytnutú sumu žalobkyňa preplatila), potvrdenie zamestnávateľa o výške vykonaných zrážok, výplatnú pásku za mesiac marec 2018. Poukázala na vybrané rozhodnutia odvolacích súdov. K odvolaniu žalobkyňa pripojila aj listiny, ktoré neboli predložené súdu prvej inštancie a to výplatnú pásku za mesiac marec 2018, listy žalovanej z 9.1.2018 a 25.4.2018, výpis z účtu, potvrdenie o výške vykonaných zrážok.

3. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods.

2 CSP v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 325 ods. 2 písm. c/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje v poradí druhé rozhodnutie (po tom, čo odvolací súd zrušil prvé uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, a to pre absenciu argumentačného základu k posúdeniu hodnoverného osvedčenia jednotlivých hmotnoprávných nárokov s tým, že súdu prvej inštancie súčasne vytkol aj nedodržanie ustanovenia § 337 ods. 1 a 2 CSP) na právnom názore, podľa ktorého uzavreté dohody o zrážkach zo mzdy spĺňajú všetky podmienky, ktoré určuje ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ ZoOS, pričom absolútnu neplatnosť právnych úkonov podľa názoru súdu prvej inštancie nie je možné vyhodnotiť len v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či boli splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti, odôvodňujúce nariadiť vo veci žalobkyňou navrhované neodkladné opatrenie (podaného pred začatím konania, pre potrebu bezodkladnej úpravy pomerov).

13. Žalobkyňa sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia (podaným pred začatím konania) domáhala uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125634 a dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500125638, obe zo dňa 4.8.2015, uzavretých medzi stranami sporu a uloženia povinnosti žalovanej vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne (L. X., A. Q., P. XX, I. I.), aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, že medzi stranami sporu ide o spotrebiteľský vzťah, dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 4.8.2015, uzavreté medzi žalobkyňou a žalovanou na zabezpečenie pohľadávok zo zmlúv o úvere č. 8500125634 a č. 8500125638 pokladá za absolútne neplatné, poukazujúc na neurčitost' dojednaní, keď neobsahujú výšku pohľadávky, ktorá má byť dohodou zabezpečená. Dohody neboli individuálne dojednané a obchádzajú ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok. Ako spotrebiteľ sa ocitla v znevýhodnenom postavení. V čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia boli zrážky zo mzdy žalobkyne, na základe oznámení žalovanej zamestnávateľovi žalobkyne, vykonávané.

14. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú

súdnu ochranu (porov. Števček M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1093 s.).

15. Dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania. Žalobca osvedčuje (hodnoverne) dôvodnosť a trvanie chráneného nároku (nároku vo veci samej), ako i potrebu neodkladnej úpravy pomerov.

16. Procesné zabezpečenie má vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, bez ohľadu na druh neodkladného opatrenia, keďže zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ani ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Jeho podstatou je totiž obmedzenie určitých práv a ukladanie subjektívnych povinností rozhodnutím súdu, a to vo vzťahu k slobodným a autonómnym právnym subjektom (porov. Števček M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1106 s.).

17. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi stranami sporu boli dňa 4.8.2015 uzavreté zmluvy o úvere č. 8500125634 a č. 8500125638, na základe ktorých boli žalobkyni poskytnuté žalovanou finančné prostriedky podľa zmluvy spolu vo výške 3.000 eur (2 x po 1.500 eur). V rovnaký deň, t. j. 4.8.2015, boli medzi stranami sporu uzavreté i dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov na zabezpečenie pohľadávok z predmetných úverov. V zmysle čl. IV dohôd č. 8500125634 a č. 8500125638 pohľadávky spoločnosti voči dlžníkovi zabezpečené touto dohodou sú tvorené úverom vrátane všetkých prípadných revolvingov poskytnutých dlžníkovi, príslušenstvom úveru (revolvingu/ov), nákladmi, ktoré spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami spoločnosti voči dlžníkovi, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so zmluvou a jej prípadnými dodatkami. Listami z 9.1.2018 sa žalovaná obrátila na zamestnávateľa žalobkyne s tým, aby vykonával zrážky zo mzdy žalobkyne, pričom žalovaná súčasne uviedla, že z úveru, poskytnutého na základe zmluvy č. 8500125634 zostáva žalobkyni uhradiť 2.383,18 eur a č. 8500125638 zostáva uhradiť 2.577,73 eur (pripojené k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia).

18. Dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečujú pohľadávky veriteľa (žalovanej) tým, že tieto pohľadávky sa postupne uspokojuje zrážkami zo mzdy žalobkyne, ktoré vykonáva jej platiteľ mzdy (zamestnávateľ). Po predložení dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi dlžníkovi mzdy je tento platiteľ povinný realizovať zrážky zo mzdy a vyplácať ich veriteľovi až do uspokojenia jeho pohľadávky (ak by tak neurobil, zodpovedá veriteľovi za prípadnú škodu). Okrem zabezpečovacej funkcie má preto dohoda o zrážkach zo mzdy aj uhradzovaciu funkciu.

19. Predloženými listinnými dôkazmi, a to dohodami o zrážkach zo mzdy, žiadosťami žalovanej o vykonávanie zrážok zo mzdy, po tom, ako žalovaná v rámci konania o odvolaní proti uzneseniu z 9.4.2018 č. k. 26C/11/2018-12 nepoprela vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne, bola preukázaná potreba neodkladnej úpravy pomerov.

20. Dohoda o zrážkach zo mzdy (na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou) ako dvojstranný právny úkon má spotrebiteľský charakter a preto napriek prípustnosti aplikácie tohto inštitútu v právnom poriadku, neznamená vylúčenie dohody o zrážkach zo mzdy z obligatórneho súdneho prieskumu zmluvnej nerovnováhy a neprijateľných zmluvných podmienok.

21. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18 Co 108/2011).

22. Žalobkyňa osvedčila danosť práva na súdnu ochranu pred ďalšou realizáciou zrážok zo mzdy bez súdnej kontroly zmluvných podmienok, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ktoré súd skúma z úradnej povinnosti ex offa, ako i naplnenie obligatórnych náležitostí dohody o zrážkach zo mzdy.

23. Dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečujúce pohľadávky žalovanej na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500125634 a zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500125638, neobsahujú presnú a určitú (konkrétnu) výšku pohľadávky, ktorá má byť nimi zabezpečená, ale opisujú možné spôsoby jej vzniku (okrem uvádzanej výšky úveru, úrokov, príslušenstvo tvoria i náklady, ktoré preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávok voči dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami, ktoré vyplynú, alebo vzniknú na základe či v súvislosti so zmluvou a jej prípadnými dodatkami). Dojednania vymedzujúce predmet dohôd o zrážkach zo mzdy sú preto neurčité, osvedčujú (na účely neodkladného opatrenia) neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky z hľadiska spotrebiteľského práva, a teda i neplatnosť. Neprijateľne umožňujú navyšovanie výšky dlhu, jeho zrážaním zo mzdy (jednostranným vymedzením výšky dlžnej pohľadávky) a uspokojenie veriteľa práve prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy.

24. Dohoda o zrážkach zo mzdy preto spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže je založená na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva, konkrétne ide o mimosúdne zrážky zo mzdy, umožňujúce postihovať majetok dlžníka bez súdnej kontroly, pričom tieto zrážky nemôže dlžník voči svojmu zamestnávateľovi ovplyvniť. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha žiadnej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Uvedená podmienka je neprijateľná z dôvodu, že v rozpore s požiadavkami dobrej viery a legitímnymi záujmami spotrebiteľa spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo má za následok jej neplatnosť (§ 53 ods. 1 a 5 O. z.). Žalobkyňa ako zmluvná strana nemá možnosť jednostranne dosiahnuť zrušenie dohôd o zrážkach zo mzdy, ani pozastavenie vykonávania zrážok zamestnávateľom.

25. Zmluvná sloboda spotrebiteľa, najmä vo vzťahu k obsahovým náležitostiam formulárových zmlúv, je len iluzórna, keďže listiny vo formulárovej podobe pripravuje veriteľ.

26. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offu súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Je dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok Súdneho dvora z 9. marca 1978 vo veci C-106/77 Simmenthal).

27. Vzťah medzi stranami je vzťahom súkromnoprávnym, pre ktorý je charakteristická rovnosť strán (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Znamená to, že žiadny účastník právneho vzťahu nemôže inému účastníkovi jednostranne uložiť povinnosť alebo zriadiť oprávnenie. Vzťah medzi účastníkmi konania je založený na princípe dôvery spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa. Žalovaná ako osoba podnikajúca na trhu má odbornú prevahu nad žalobkyňou ako spotrebiteľom, ktorej svoje služby poskytuje a preto od nej možno očakávať, že sa bude vo vzťahu k nemu správať poctivo (uvedené už odznelo v uznesení Krajského súdu v Trnave z 13.7.2018 sp. zn. 10Co/92/2018).

28. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnáť faktickú nerovnosť spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii (uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy), jeho väčšiu profesionálnu skúsenosť, lepšiu znalosť práva ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. V rámci spotrebiteľských vzťahov je preto legitímne obmedzenie autonómie vôle zmluvných strán princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranou prezentovaný skutkový stav). Nahradenie zdanlivej (formálnej) rovnováhy faktickou zahŕňa tiež povinnosť súdu ex offu (z tzv. úradnej povinnosti) preskúmať a prihliadať na neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editoriál a Salvat Editores, C-168/05 Mostaza Claro). Vysoká ochrana spotrebiteľa z pohľadu rešpektovania vnútroštátnych európskych štandardov je garantovaná vo vzťahu k spotrebiteľovi nielen v oblasti hmotného práva, ale aj procesného práva, čo znamená zohľadnenie procesného postavenia slabšej strany v konaní. Z tohto dôvodu je súd povinný prihliadať aj na to, aby mu výkon práva dodávateľa

nebol neodôvodnene na ujmu (uvedené už odznelo v uznesení Krajského súdu v Trnave z 13. júla 2018 sp. zn. 10Co/92/2018).

29. Bola preto osvedčená potreba ochrany práv žalobkyne ako spotrebiteľa, v prípade už realizujúcich sa dohôd o zrážkach zo mzdy, vykonávaných bez dohody o konkrétnej dlžnej sume pohľadávky a súdneho prieskumu pohľadávky, zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy.

30. Neodkladnosť úpravy pomerov vyplývala z požiadavky vyžadujúcej zásah do vzniknutej situácie, ktorý spĺňa podmienku adekvátnosti. V dôsledku zrealizovania zrážok sporných pohľadávok zo spotrebiteľských zmlúv, by mohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do majetkovej sféry žalobkyne, pričom neodkladným opatrením sa len pozastavuje výkon zabezpečovacieho inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy - vyplácanie sporných dlžných súm (uvedené už odznelo v uznesení Krajského súdu v Trnave z 13. júla 2018 sp. zn. 10Co/92/2018).

31. Neodkladným opatrením dochádza len k zmrazeniu vyplácania spornej dlžnej sumy, preto sa nejedná o neprimeraný zásah vo vzťahu k žalovanej, v porovnaní s následkami, ktoré by malo ďalšie realizovanie zrážok zo mzdy na základe dohôd o zrážkach zo mzdy žalobkyne (uvedené už odznelo v uznesení Krajského súdu v Trnave z 13. júla 2018 sp. zn. 10Co/92/2018).

32. Potreba neodkladnej úpravy pomerov z dôvodu hrozacej ujmy na majetkových právach žalobkyne je daná. Neodkladným opatrením pritom nebudú dotknuté práva žalovanej, ktorej nič nebráni domáhať sa svojej pohľadávky žalobou na príslušnom všeobecnom súde, v ktorom konaní k výške dlhu sa budú môcť vyjadriť obidve zmluvné strany (dodávateľ aj spotrebiteľ). Na uvedené závery nemá vplyv skutočnosť, či došlo k plnej úhrade istiny úverov (takýto limit dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala).

33. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia. Z vyššie uvedených dôvodov považoval odvolací súd návrh za dôvodný aj v časti povinnosti žalovanej oznámiť zamestnávateľovi žalobkyne, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne. Ide o opatrenie proti postihu majetku žalobkyne, bez ktorého by mohol nastať nenapraviteľný stav (porov. uznesenie Krajského súdu v Nitre z 11.11.2018 sp. zn. 17Co/281/2018). Petit návrhu bol posudzovaný výlučne z hľadiska obsahového, o ktorom bolo rozhodnuté tak, aby bola zachovaná podstata petitu a nemenil sa jeho zmysel (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 181/2010).

34. Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením (§ 332 ods. 1 CSP).

35. Podľa § 337 ods. 1 CSP ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje.

36. Podľa § 337 ods. 2 CSP súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia.

37. Podľa § 337 ods. 3 CSP súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

38. V danom prípade samotné neodkladné opatrenie postačuje na poskytnutie plnohodnotnej súdnej ochrany a na zabezpečenie trvalej úpravy pomerov medzi stranami, čím rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia konzumuje rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd preto neuložiť žalobkyňi povinnosť podať žalobu vo veci samej podľa § 336 CSP.

39. Pretože zákon súdu stanovuje obligatórnu poučovaciu povinnosť (ak žalobcovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 CSP neukladá), pre stranu, proti ktorej neodkladné opatrenie pred začatím konania smeruje, o možnosti podať žalobu (v danej veci o splnenie povinnosti v zmysle § 137 písm. a/ CSP o plnenie zo zmluvy o úvere č. 8500125634 a zo zmluvy o úvere č. 8500125638, uzavretých medzi žalobkyňou a

žalovanou dňa 4. augusta 2015) a o právnych následkoch s tým spojených, v záujme rovnosti sporových strán a zabezpečenia adekvátnej ochrany práv a oprávnených záujmov strany, proti ktorej neodkladné opatrenie smeruje, odvolací súd tak žalovanej poskytol v zmysle ustanovenia § 337 ods. 1 a ods. 2 CSP kvalifikované poučenie vo výroku tohto uznesenia (súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovie).

40. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa bola v konaní úspešná, podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, vznikol jej nárok na náhradu trov prvoinštančného ako i odvolacieho konania. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

41. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

42. Písomné vyhotovenie uznesenia vypracovala JUDr. Terézia Mecelová (sudca spravodajca).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.